

Rune Hermundsplass, 12.02.2026

Regjeringen har i sitt arbeid med «fellesskolen» valgt en definisjon som i praksis ekskluderer de 5–10 % av norske elever som har valgt en friskole. Dette er problematisk av flere grunner:

Man kan ikke hevde å prioritere inkludering samtidig som man definerer en betydelig elevgruppe som stående utenfor «fellesskapet».

Fellesskolen bør ikke defineres ut fra hvem som eier skolebygget, men ut fra det felles samfunnsmandatet alle godkjente skoler har: Å gi barn og unge en trygg oppvekst og solid utdanning i tråd med lovverket.

For mange familier er ikke friskolen et fravalg av det offentlige, men et aktivt tilvalg av et pedagogisk alternativ eller et livssyn som er avgjørende for elevens mestring og trivsel.

Friskolene er en del av løsningen på utfordringene i norsk skole. Ved å tilby alternative læringsarenaer, fanges elever opp som kanskje ikke finner seg til rette i den tradisjonelle nærskolen.

En skole som evner å møte elevens spesifikke behov, er det viktigste verktøyet vi har for å hindre frafall og fremme psykisk helse.

Det er en feilaktig antakelse at friskoler fører til isolasjon. Tvert imot opplever mange at nettopp friskolen skaper et unikt skolefellesskap:

Mens den offentlige nærskolen ofte er preget av bostedssegregering, rekrutterer friskoler ofte på tvers av bydeler og sosioøkonomiske skiller.

I friskolen møtes elever med ulik bakgrunn, men med en felles motivasjon for skolehverdagen. Dette gir verdifull erfaring i å fungere i et fellesskap med mennesker som er ulike en selv, noe som er selve kjernen i demokratisk dannelselse.

Jeg vil be regjeringen om å anerkjenne at friskolene ikke er en utfordrer til fellesskapet, men en berikelse av det. Begrepet «fellesskolen» må heretter brukes på en måte som inkluderer alle elever, uavhengig av om de går på en kommunal eller en frittstående skole. En politikk for inkludering kan ikke starte med å trekke grenser som setter titusenvis av barn på utsiden.